

Finto-projektin ohjausryhmän kokous 14.5.2018

Aika	Maanantai 14.5.2018, klo 13.00–16.00
Paikka	Kansalliskirjasto, Fabianian auditorio, Yliopistonkatu 1, 2 krs.
Jäsenet	kulttuuriasianneuvos Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja) neuvotteleva virkamies Dea Crichton-Turley, työ- ja elinkeinoministeriö osastonjohtaja Vesa Hongisto, Museovirasto johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto yksikön päällikkö Kaisa Kuhmonen, valtioneuvoston kanslia erikoissuunnittelija Virpi Kalliokuusi, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos erityisasiantuntija Susanna Hyvärinen, Kuntaliitto kehittämispäällikkö Jukka Saarinen, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura arkistopäällikkö Elina Selkälä, Yle johtaja Katri Seppälä, Sanastokeskus TSK ry ylikirjastonhoitaja Pia Södergård, Suomen yliopistokirjastojen neuvosto johtava asiantuntija Esa Tiainen, Maanmittauslaitos
Esittelijä	kehittämispäällikkö Mikko Lappalainen, Kansalliskirjasto/Finto-projekti
Sihteeri	tietoasiantuntija Mirja Anttila, Kansalliskirjasto/Finto-projekti
Kutsutut asiantuntijat	tietojärjestelmäpäällikkö Matias Frosterus, Kansalliskirjasto/Finto-projekti

Esityslista

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Esitys

Avataan kokous, esityslista hyväksytään.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.05. Esityslista hyväksyttiin.

2. Tilannekatsaus

Katsaus Finto-projektin viimeaikaisiin aikaansaannoksiin: henkilöstöasiat, YSO-paikkojen yhteiskehittäminen, Ehdotusjärjestelmän tuotantoversio, MUTU-muutostenhallintatyökalu, YSO-kehityslinjausten vahvistaminen, YSO-Boëthius -kehittäjäversio, Skosmos 2.0 ja käyttöönotot maailmalla, ontologioiden hyödyntämishjeitus järjestelmäkehittäjille, YSAsta YSOon siirtyvä, automaattisen kuvailun edistäminen (Annif ja yhteistyöverkosto).

Esitys

Mikko Lappalainen esittelee. Tiedoksi.

Keskustelu

Katri Seppälä kysyi, onko wikidata-linkitystä tarkoitus laajentaa muuhunkin kuin YSO-paikkoihin ja miten se toteutettaisiin. Mikko vastasi, että esim. Wikidatan Mix'n'match-työkalua voidaan hyödyntää. Linkkejä on tarkoitus lisätä muillekin YSO:n yleiskäsitteille. Katri huomautti, että linkitysten tarkistaminen on tärkeää, koska monimerkityksisten termien osalta automatiikka voi

14.5.2018

tuottaa outoja tuloksia. Keskusteltiin siitä, voiko ja kannattaako käsitteen labelin kopiointi Fintossa toteuttaa niin, että samalla kopioituu myös URI.

YSON-tietomalli on julkaistu asiakaswikissä. Malli tullaan julkaisemaan myöhemmin myös tietomallit.suomi.fi-työkalussa, jossa se voidaan linkittää soveltuvin osin terminologisten sanastojen tietomalliin. Jos YSO-pohjaisen erikoisontologian tietomalli poikkeaa YSOsta, se olisi myös hyvä kuvata ja linkittää YSON tietomalliin.

Virpi Kalliokuusi kysyi, mitä tarkoittaa ehdotusjärjestelmän toiminnallisuuksien tuominen Finton yhteyteen. Mikko vastasi, että ehdotuslomake ja keskustelu ympäristö tuodaan suoraan finto.fi-sivustolle. Keskusteltiin siitä, minkä kaikkien ontologioiden ylläpidossa ehdotusjärjestelmää voisi jatkossa hyödyntää. Todettiin että periaatteessa ainakin YSO-pohjaisille ontologioille, kunhan ontologialla on aktiivinen ylläpito.

Minna Karvonen kommentoi, että Finto-projekti on saanut paljon aikaan resurssivajeesta huolimatta. Kehittämisyhteistyö muiden muistiorganisaatioiden ja TSK:n kanssa on ollut hyvästä.

3. Finton rooli

Keskustellaan Finton merkityksestä eri organisaatioille ja sen roolista kansallisessa yhteentoimivuuden kokonaisuudessa.

Esitys

Ryhmätyöskentely ennakkoon lähetettyjen kysymysten pohjalta (Liite 1).

Ryhmätöiden purku

1. Mitä Finto merkitsee omalle organisaatiolleni/sectorille?

Fintoa pidettiin luotettavana perustana, jonka varaan muita palveluita voidaan rakentaa. Sitä pidettiin olennaisen tärkeänä julkishallinnon digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja esim. kuntien palvelujen kuvailussa. KAM-sektorilla on kuvailussa pidemmät perinteet, ja näin ollen julkishallinnon kuvailutarpeita on syytä vielä kartoittaa ja edistää niiden toteutumista. Monikielisyys ja vakaa ylläpito koettiin tärkeinä.

Museosektorin osalta Fintoa pidettiin ”mahdollisuutena”, jonka käyttö ei vielä ole kovin laajaa. Finto on kuitenkin edistänyt MAO-ontologian kehittämisen aktivoitumista pitkän tauon jälkeen. Historiallisten paikkojen ylläpidon puute on toistaiseksi ongelma. Samoin haasteena pidettiin sitä, että kirjastojärjestelmät eivät toistaiseksi tue ontologioita.

2. Mitkä ovat mielestäsi Finton vahvuudet ja heikkoudet suhteessa muihin sanastopalveluihin?

Vahvuuksina mainittiin mm. osaavat tekijät, toimiva viestintä ja yhteistyö sekä avoimuus, linkittyvyys, palvelun rajapinta (API), eri alojen sanastojen kokoaminen yhteen käyttöliittymään ja yhteiset kansalliset intressit. Myös käyttöliittymää pidettiin toimivana, mutta parannuksena ehdotettiin aineistojen tyypittelyä esim. ontologioihin, luokituksiin ja terminologisiin sanastoihin, sekä mahdollisuutta luoda oma käyttäjäprofiili. Vahvuutena nähtiin myös mahdollisuus vaikuttaa tarvittavan käsitteistön lisäämiseen.

Heikkoutena puolestaan listattiin erisnimien (henkilötoimijoiden) puuttuminen, ja uusien termien hidas käsittelyprosessi, sekä määritelmien niukkuus ja käsittekohtaisen muutoshistoriatiedon/aikaleimojen puuttuminen joistain ontologioista. Mainittiin myös, että

14.5.2018

yläkäsitteet voivat olla liian abstrakteja määrittelemään käsitteen merkitystä yksiselitteisesti. Toivottiin myös parempaa näkyvyyttä käynnissä olevalle sisältötyölle, esim. dev.finto.fi:n kautta. Lisäksi ongelmina ovat tällä hetkellä pysyvän rahoituksen epävarmuus ja mahdollinen päällekkäisyys YTI:n kanssa.

3. Miten näet Finton roolin kansallisessa yhteentoimivuuden kokonaisuudessa?

Finton todettiin olevan perusta tiedon yhdistämiselle. Roolina nähtiin sisällönkuvailun yhteismitallisuuden varmistaminen, osaamisen kehittäminen ja jakaminen, sekä linkittyminen kansainvälisiin resursseihin. Yhteisten käsitteiden käyttö lisää datan linkitettävyyttä.

Finton ja YTI:n työnjaon ja roolien selkeyttämistä pidettiin tärkeänä.

4. Millaisena sinä/organisaatiosi näkee Finton roolin lähitulevaisuudessa ja viiden vuoden kuluttua?

Finto nähtiin yhteentoimivuuden takaajana ja kansalaisten tiedonsaannin varmistajana joka mahdollistaa älykkään tiedonhaun. Monikielisyyden nähtiin tulevan jatkossa yhä tärkeämmäksi ja kirjastojärjestelmien kehittyvän niin, että ontologioita voidaan hyödyntää. Finton toivottiin myös jatkossa tukevan entistä paremmin julkishallinnon palvelutuotantoa. Uusina soveltamisaloina mainittiin automaattinen kuvailu ja tutkimusdatan kuvailu.

Tulevaisuudessa nähtiin myös haasteita, esim. Finto-työn ja muun YTI-työn lähentäminen toisiinsa. Toivottiin tiiviimpää sisältöyhteistyötä. Toisaalta todettiin, että KAM-sektorilla voi olla osin eri tarpeita kuin julkishallinnon palvelutuotannossa, jolloin voi olla tarve myös eriytyä. Tavoitteena on toimia järkevästi yhdessä, jarruttamatta toisten kehitystä.

4. Talous- ja toimintaraportit 1.7.2017 – 31.12.2017

Esitys

Mikko Lappalainen esittelee toiminta- ja talousraportit (Liite 2). Hyväksytään raportit.

Keskustelu

Katri Seppälä huomautti, että vaikka Fintossa on SKOS-XL-tuki ja Tietotermit-sanasto on julkaistu Fintossa, ei sen pohjalta vielä pysty päättelemään onko käyttöliittymässä tukea kaikille terminologisissa sanastoissa tarvittaville ominaisuuksille. Todettiin että puuttuvia ominaisuuksia voidaan lisätä sitä mukaa kuin tarvitaan.

Päätös

Hyväksyttiin toimintaraportti. Talousraporttia ei hyväksytty epäselvän esitystavan vuoksi. Sihteerin pyytää uuden raportin, joka käsitellään sähköpostitse.

5. Seuraavan kokouksen ajankohta

Esitys

Päätetään seuraavan ohjausryhmän kokouksen ajankohta.

Päätös

Sovitaan alkusyksyn kokousaika doodlilla ennen kesälomia.

6. Muut asiat

14.5.2018

7. Kokouksen päättäminen

LIITTEET

Liite 1: Finton rooli

Liite 2: Talous- ja toimintaraportit